

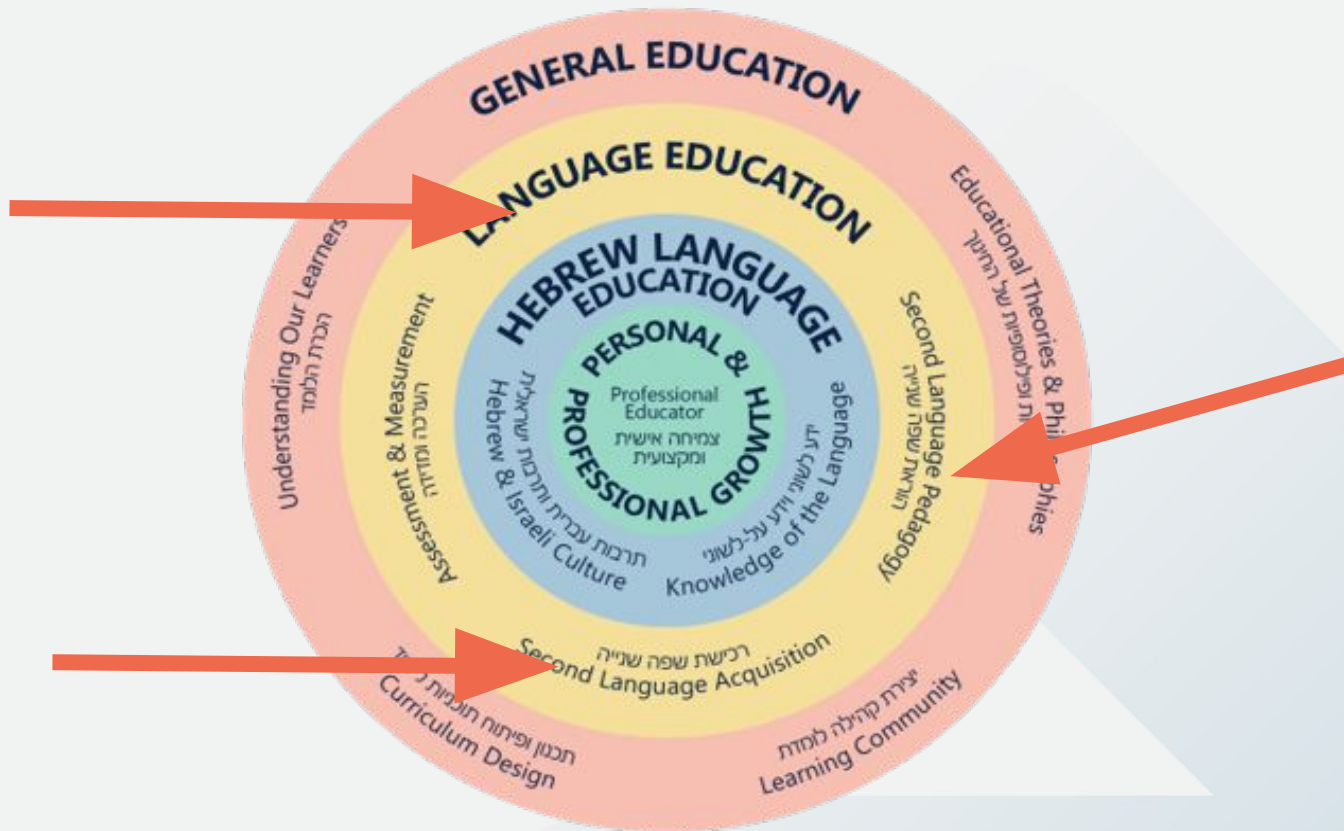
עברית במרכז
HEBREW AT THE CENTER

מכינה

An Overview of Key Theories of SLA, Approaches, Methods and Educational Orientations for Language Instruction

Competencies Framework

מודל היכולות

חשבו ושתפו

כולם כאן יודעים שפה שנייה/נוספת.

- מה השפה?
- מתי / איפה למדת?

דברו בזוגות: איך לְמַדְתִּי שפה נוספת?

● נסו להיזכר:

- מה הייתם צריכים לדעת?
- מה עשיתם בשיעורים?
- מה היו שיעורי הבית?
- איך העריכו את התקדמות שלכם? על מה נבחנת בבחנים ובבחינות?

צורה

ידע לשוני:
אוצר מילים
דקדוק

הוראת שפה
הוראה על השפה

שפה

שימוש

משמעות
תפקוד
תקשורת
העברת מסר

הוראת תכנים,
מקצועות לימוד,
Immersion

תוכן

נו... אז איך שפה נרכשת?

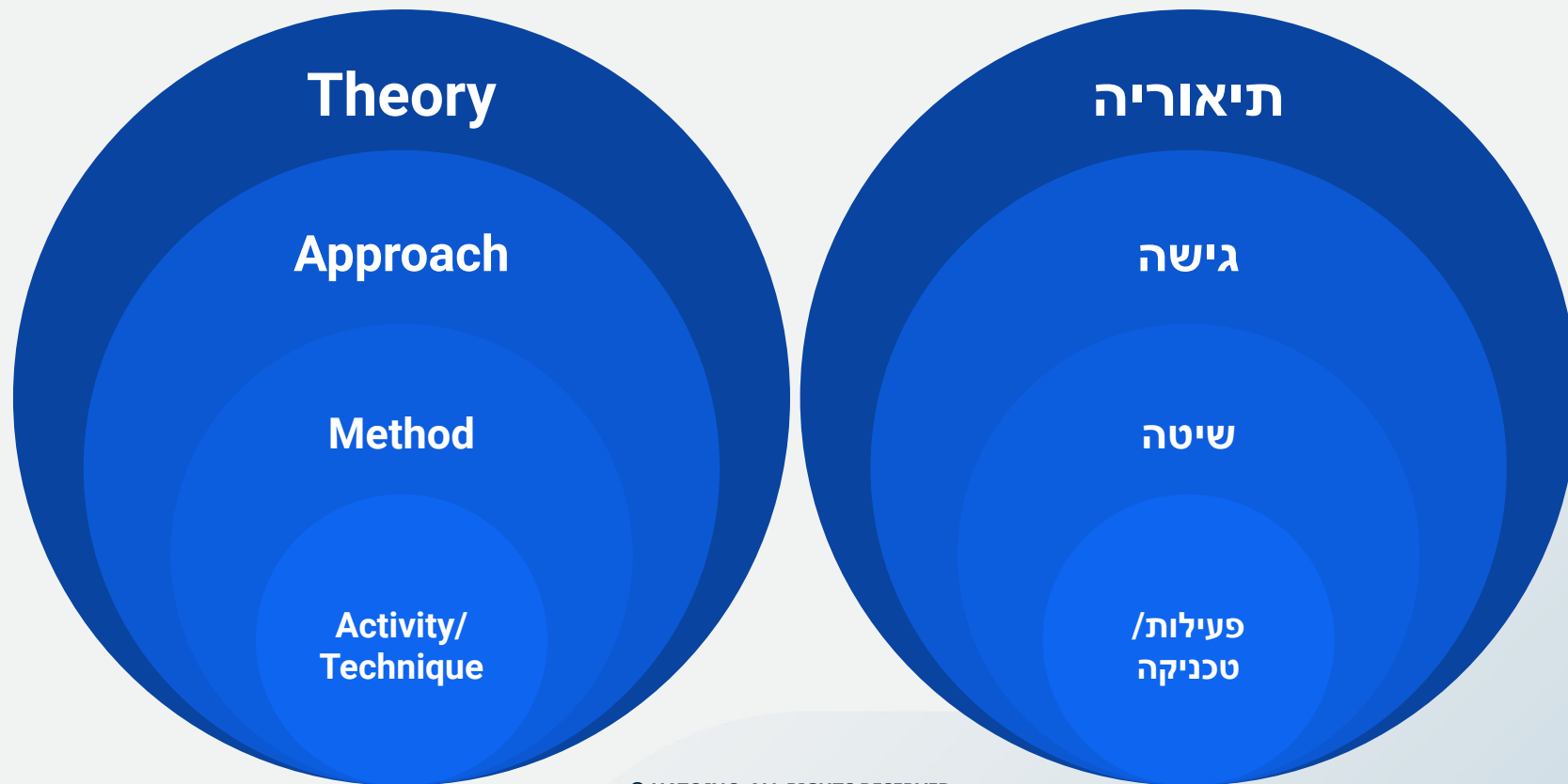

2 אופנים של רכישה של שפה נוספת

השלכות להוראה:

- ✓ כולם יכולים לרכוש שפה.
- ✓ רכישה במהלך הגיל הקריטי נטמעת כ"טבע שני"; קשה לשכוח.
- ✓ התוצאה של למידת שפה היא רכישת שפה.
- ✓ לשם רכישה דרך ההוראה צריכה לדמות תהליכי רכישה.
- ✓ אופן, קצב, עצימות הרכישה משתנה בהתאם לגיל הלומדים מסיבות שונות.

איך שפה נרכשת?

סקירה של התיאוריות, הגישות והשיטות המרכזיות

התיאוריות והגישות:

1. Grammar Translation Method
2. Behaviorism + Audiolingual, TPR
3. Innatist/Universal Grammar + Natural Approach
4. Cognitivist Theory
5. Constructivism
6. Output and Interaction Theory + Communicative Approach
7. Critical Applied Linguistics

נקודות להתייחסות:

- רקע / שנים
- מטרת ההוראה
- עקרונות הגישה
- השלכות להוראה בכיתה

(התייחסו ל: שפת הכיתה, תפקיד המורה, הוראת דקדוק, תיקון טעויות, תרגול סגור controlled practice לעומת הבעה חופשית, 4 המיומנויות)

- דוגמה של פעילות
- ביקורת

תיאוריות שונות של רכישת שפה = שיטות הוראה שונות בהתאם:

- **תיאוריה ביהביוריסטית:** רכישת שפה = חיקוי של התנהגות.
- **התיאוריה המולדת** (חומסקי): בני אדם נולדים עם מנגנון יחודי לרכישת שפה, הילד מפענח את החוקיות בשפה בלי לשים לב מתוך דוגמאות רבות אליהן נחשף באופן טבעי מהסביבה (input)
- **תיאוריה קונסטרוקטיבית:** (פיאז'ה, ויגוצקי) רכישת שפה = הבניית ידע, בניית מבנים ותבניות לשוניות כהתנהגות חברתית.
- **התיאוריה הקוגניטיבית:** רכישת שפה מושפעת מהתפתחות קוגניטיבית של הילד כמו כל מיומנות אחרת. ללמד דקדוק בדרך דדוקטיבית (קודם החוק ואח"כ תרגול); ידע ואח"כ הפקה
- התיאוריה החברתית
- התיאוריה הביקורתית

Theory of Language Acquisition	Behaviorist Theory; Innatist Theory; (Chomsky) Monitor Theory (Krashen)	Cognitive Theory; Natural Approach; Output & Interaction Theory Constructivism Sociocultural Theory	Critical Applied Linguistics
Approach for Language Teaching	Grammar Translation Method; Direct Method; TPR; Audio lingual;	Communicative approach; CBI; Task-based Language Teaching	Culturally Sustaining Pedagogy; Translanguaging approach; Critical Literacy: PBL; CBLL

**למה חשוב לדעת את התיאוריות,
הגישות והשיטות לרכישת שפה שנייה?**

הכרת גישות מרכזיות ברכישת שפה - סיבה 1

The goal of teacher education is not to indoctrinate or train teachers to behave in prescribed ways, but to educate teachers to reason soundly about their teaching as well as to perform skillfully. Sound reasoning requires a process of thinking about what they are doing and an accumulation of facts, principles and experiences from which to reason. **Teachers must learn to use their knowledge base to provide the grounds for choices and action. . . .** Good teaching ... must also rest on a foundation of adequately grounded premises.

(Shulman, 1986, p. 13)

הכרת תיאוריות וגישות מרכזיות ברכישת שפה - סיבה 2:

A critical point in knowing theories, teaching, learning how to teach, and in analyzing these processes is the need for the group of teachers to possess or generate **a common language**;

“if there is as yet no common language across education, there does need to be **a common language within a community of inquiry**”

(Rodgers, 2002, p. 246).

הגישה הרווחת היום להוראת שפה: הגישה התקשורתית

Communicative Language Teaching (CLT)

- **מטרת הוראת שפה לפי הגישה:** יכולת לתקשר בשפה באופן אותנטי. תקשורת בחיים האמיתיים, העברת מסרים. הדגש הוא על המצב התקשורתי הטבעי "real world, real life situations".
חשיבות על למטרת הפעולה התקשורתית negotiating meaning, bridging gap
- הושתתה על בסיס תובנות לגבי רכישת שפה.

לדוגמא:

- **דמיון** בין רכישת שפה ראשונה ושניה: סדר הרכישה.
- **שוני** צורת הרכישה: ידע קודם על העולם, על התרבות וידיעת שפה אחרת תורם לרכישת שפה נוספת.

ACTFL
Language Connects

The 5 Cs

Equitable & Effective Language Instruction

הוראת שפה מיטבית ושוויונית

The 6 Cs

- **Communication**
- Cultures
- Communities
- Comparisons
- Connections
- Critical

תמסיר:

קווים מנחים בהוראה מיטבית של עברית כשפה

נוספת.docx

מטלה:

עברו על הקווים המנחים למורה בעמוד 2. סמנו לעצמכם, מה מובן ועל מה יש

לכם תהיות.

סוכן שינוי (הלומד והחברה במרכז)

- אני והתלמידים סוכני שינוי
- כל תלמיד מגיע עם ידע קודם:
תי, חברתי, ולשוני (גם על השפה העברית)
- ההבדלים הקיימים בין הלומדים הם נכס ("שונויות" לעומת "שונות")
- באמצעות השפה אני מעלה למודעות סוגיות של זהות אישית וזהות קולקטיבית וסוגיות של אי-שוויון חברתי-דתי-פוליטי
- באמצעות השפה אני מוביל לעשייה חברתית=תיקון עולם

המורה הפרוגרסיבי (הלומד במרכז)

- התלמיד המתחיל מגיע עם ידע
- אני מעריך את שונות הלומדים
- אני מתאים, מתווך ומנגיש את הלמידה
- התלמידים פעילים בשפה במגוון פעילויות למידה
- אני מבקש משוב מהתלמידים
- הלמידה דיאלוגית ושיתופית
- יש לי ציפיות גבוהות מכולם
- אני מקדם בברכה טעויות
- חשוב לי לקדם תקשורתיות בשפה העברית

המורה המסורתי (המורה במרכז)

- התלמיד המתחיל בא ללא ידע על ה
- י
- שפה
- התפקיד שלי למלא "כלים ריקים" בידע
- אני מרצה והתלמידים מקשיבים
- אני והספר הם מקורות הידע
- כולם לומדים אותו דבר, באותו קצב ובאותה שיטה
- התלמיד מתאים עצמו לקצב ולציפיות ההוראה שלי
- אני מלמד ובודק ידע טכני: אוצר מילים ודקדוק

איזה מורה את/ה עכשיו? איזה את.ה רוצה להיות?

רפלקציה

- לפני המפגש היום (לא) חשבת/ידעת...
ועכשיו אני ...
- אשתף את _____ במידע שלמדנו היום.

